

Kelmtejn Mill-Caritas Malta Epilepsy Association.

July 2002.

Nru. 3.

Il-Laqgħa ta' Lulju

Fil- laqgħa li jmiss nhar il-Gimgha 12 ta' dan ix-xhar se jkollna lill Mr Jeremy Lanfranco B.S.Y.A.(M) UK. Massage Therapist li gentilment accetta li jagħmel taħdita fuq Relaxation Therapy fil-waqt li juri xi slides. Għal Settembr se jkollna lill-Ms. E. Seychell li ukoll gentilment accettat li tagħmlilna taħdita fuq il-kura u l-igiene tas-snien. Ms. Seychell hija l-Manager Dental Hygiene fl-isptar San Luqa.

Ittri minn-għandkom.

Nixtiequ nfakkru li kull min għandu xi lment, xi kumment jew xi esperjenza li jixtieq jaqsam magħna, jista jibgħata lis-segretarju. Min ma' jridx juri ismu, jista jitlob li jibqa anonimu. Parti mix-xogħol li jagħmel il-Grupp huwa li jressaq ilmenti quddiem l-awtoritajiet biex dejjem jitjieb is-servizz. Haddiehor jista jitgħallem mill-esperjenzi li taqsmu magħna.

Laqgħat li jmiss.

Il-laqgħat li jmiss huma:

12.7.2002; 9.8.2002; 13.9.2002; 11.10.2002; 8.11.2002. Dejjem fis-6 p.m. il-Caritas Floriana.

Il-laqgħa ta' Dicembru mhix se s-sir. Niehdu pjacir jekk nircievu mingħandkom liema jum tal-gimgha tippreferu li s-sir il-laqgħa biex ikollna l-iktar nies possibbli.

Il-Membri tal-Kunsill għas-snin 2002 –2004.

Fil-Laqgħa Generali li saret fl-14 ta' Gunju, inhatru l-ufficjali tal-Kunsill. Dan gie iffurmat hekk.

L-Adviser tal-Assocjazzjoni se tibqa: **Dr. Janet Mifsud Ph.D**

President: **Is-Sur Mario Dimech.**

Fundraiser: **Is-Sinjura Connie Baker.**

Segretarju **Is-Sur Godwin Cachia.**

PROs: **Is-Sinjinorina Anna Debattista.**

Kaxxier: **Is-Sur Frank Portelli.**

Youth Section Co ordinator: **Is-Sinjinorina Anna Debattista.**

Informazzjoni dwar l-epilessija.

Ricerki fuq l-epilessija sabuha tezisti f'letteratura sa minn 4500 sena Qabel Kristu. Fil-'British Museum' Londra hemm tabelli minn Babelonja datati 2000 Qabel Kristu li jiddiskrivu sintomi tant bil-precis li ma' jisghux ikunu hlief ta' tipi differenti ta' l-epilessija kif nafuha l-lum. Dak iz-zmien kienu jassocjawha mal-ispiritwalizmu hazin. Ghaldaqstant it-trattament kien spiritwali u fost il-kuri nsijbu, li kienu jtaqqbu (jiddrilljaw) toqob f'ras dak li jkun biex johorgu l-ispiriti hziena. Dan wassal li min ghandu l-epilessija, jkun xi ftit stigmatizzat.

Hippocrates fil-Hames seklu Qabel Kristu, kien l-ewwel wiehed li gharaf li din kienet dizordni fil-mohh, izda l-kura medicali bil-Bromide ma' bdietx qabel it-18 /19 il-seklu Wara kristu. Fl-1873 in-Njurologista Hughlings Rawlings sab li l-accessjonijiet kienu kawza ta' skariga elettro kemikali ikbar minn normal fil-mohh u t-tip ta' accessjoni tiddependi f'liema parti tal-mohh qed issir din l-iskariga ta' eletriku. L-epilessija tista tkun ikkagunata mhabba fatturi bhal xi tumor, xi gerha fil-mohh, jew xi trawma (bhal operazzjoni jew accident). Tista tkun imhabba problema vaskulari bhal puplesija (stroke), jew xi brain damage (anke waqt it-twelid). Tista tkun ukoll kongenitali jew kawza ta' zvilupp.

Fl-1930 gie nventat l-ewwel EEG (Electro Encephalograph). Dan jaqra l-iskarigi ta' eletriku fil-mohh u jaqlibhom fi 'graph' fuq karta li tkun miexja. Waqt 'fit' il-liji tal-graph ikunu iktar ma' xulxin u ikbar. Fl-1960 sar iktar taghrif fuk kif jahdem il-mohh u l-attivitatijiet electo-kemikali tieghu.

Ghalkemm naqset hafna, l-istigma fuq min ghandu l-epilessija ghada tezisti kemm fil-pajjizi zviluppati kif ukoll f'dawk sotto sviluppati. Il-lum nafu li globalment hemm fuq il-50 miljun ruh li ghandhom din il-kundizzjoni. L-isfortuna hija li 35 miljun minnhom ma' ghandhom l-ebda access ghal medicini jew trattament medicali iehor. Biza u nuqqas ta' nformazzjoni jikkagunaw stigma socjali li tisforsa lill dak li jkun biex joqghod mwarab miss-socjeta. F'pajjizi bhac-Cina u l-Indja dawk li ghandhom l-epilessija m'ghandhomx dritt jizzewgu. F'pajjizi zviluppati bhal l-Istati Uniti u l-Ingilterra il-ligi li ma' jistghux jizzewgu kienet ghada hemm sal-1970.

Tkompli darb' ohra.

L-epilessija hafna drabi timponi taghbija fizika, psikologika, socjali u anke ekonomika fuq min ibghati bieha.

F'Mejju tas-sena 2000, l-Ghaqda taghna ssiehbiet ma' l-IBE (International Bureau for Epilepsy) li flimkien ma' l-ILAE (International League Against Epilepsy) u l-WHO (World Health Organisation) qed jghamlu kampanja dinjija 'Epilepsy Out Of The Shadows'. Dan biex l-epilessija tigi iktar accettata socjalment, jitjieb is-servizz, djanjozi, trattament u prevenzjoni ta' l-epilessija ma' d-dinja kollha. Barra min hekk, tidentifika l-bzonnijiet ta' dawk li ghandhom l-epilessija u theggeg l-awtoritajiet tal-pajjizi biex jinvestu iktar ghal kura, ricerka u titjib fil-hajja tan-nies bl-epilessija. Meta kienu wehidhom, m'ghamlux differenza kbira, flimkien qed jirnexxilhom.

Fost il-hidma taghhom insibu pressjoni u lobbying mal-politikanti u l-awtoritajiet tas-sabha tal-pajjizi, tixrid ta' taghlim u ghajnuna ghal ricerki fuq l-epilessija kif ukoll provizjon ta' taghlim, training u support iehor lill kull inizjattiva nazzjonali.

Kull sentejn jghamlu kungress fuq xi tema tal-epilessija, dejjem f'pajjiz differenti. Ikun hemm attendenza ta' awtoritajiet internazzjonali. Bejn l-14 u 19 ta' Mejju ta' din is-sena sar Kungress fl-Lloret de Mar f'Costa Brava Spanja. Mill-Assocjazzjoni taghna gew mistidnin tnejn mill-kumitat kollox imhallas u kien hemm ukoll mistiedna Dr. Janet Mifsud (l-adviser taghna) biex f'kull wahda mit-lejt ijiem taghmel 'talk' differenti. Ahna tfajna l-istedina taghna biex xi darba fil-futur issir laqgħa simili hawn Malta.